

N° 276 B

Rep. Nr. 2013/ 4456

Intellectuele eigendom
Na beslag inzake namaak
Inbreuk auteursrecht software
Vergoeding

8ste kamer

11.6.2013

G. B. ARREST

ARREST

Het Hof van Beroep te BRUSSEL, achtste kamer, na beraadslaging, spreekt volgend arrest uit :

A.R. nr. 2009/AR/2734

INZAKE VAN :

1. **AUTODESK INC**, vennootschap naar het recht van de staat Delaware (Verenigde Staten van Amerika) met zetel te 111 Mc Innis Parkway USA, San Rafael CA 94903, Verenigde Staten van Amerika,

2. **AUTODESK B.V.**, vennootschap naar Nederlands recht, met zetel te 2993 LE Barendrecht – Nederland, Trondheim 16, beiden woonstkeuze doend bij hun raadsman,

appellanten,

✓ vertegenwoordigd door Mr. DE COSTER Steven en Mr MARIS Steven, advocaten te 2000 ANTWERPEN, Amerikalei 31;

TEGEN :

1. **ARCHITECTEN EN INGENIEURSBUREAU VAN BESIEN Walter & CO B.V.B.A.**, met zetel te 1090 BRUSSEL, Bonaventurestraat 11,

2. **VAN BESIEN Walter**, Burgerlijk ingenieur architect,

✓ geïntimeerden, Walter Van Besien verschijnt ter zitting, vertegenwoordigd door Mr. ONGENA Karen, advocaat te 9000 GENT, Ravensteinstraat 2 bus 2.

Gelet op het vonnis dat op 6 maart 2009 werd uitgesproken door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, waarvan geen akte van betekening wordt overgelegd en waartegen door appellanten hoger beroep werd aangetekend bij verzoekschrift dat op 25 september 2009 tijdig en regelmatig naar de vorm neergelegd werd ter griffie van het hof.

Gelet op de voor partijen neergelegde conclusies en stavingstukken;

Gehoord de mondelinge uiteenzetting van de raadslieden van partijen.

I. De feiten

1. Autodesk Inc., eerste appellante, voert aan titularis te zijn van intellectuele eigendomsrechten op onder meer het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop en AutoCad LT. Autodesk BV, tweede appellante, voert aan dat zij de vermogensrechten op deze software exploiteert, onder meer in België. Wanneer er hieronder sprake is van beide appellanten samen, worden zij aangeduid als "Autodesk".

De BVBA Architecten en ingenieursbureau Walter Van Besien & C°, eerste geïntimeerde, hierna "Van Besien & C°", is een architecten - en ingenieursbureau dat geleid wordt door de heer Walter Van Besien, tweede geïntimeerde. Wanneer er hieronder sprake is van beide geïntimeerden samen, worden zij aangeduid als "Van Besien".

2. Op 23 augustus 2004 werd er door Autodesk een verzoekschrift neergelegd voor de beslagrechter in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, dat ertoe strekte om toelating te krijgen om over te gaan tot een beslag inzake namaak bij Van Besien & C°. Door Autodesk werd gesteld dat zij "uit zeer goede bron" vernomen hadden dat Van Besien & C° voor

professionele doeleinden in het bezit was en gebruik maakte van illegale versies van het computerprogramma AutoCAD.

Bij beschikking d.d. 24 september 2004, recht doende op het verzoekschrift van Autodesk, werden zij gemachtigd om tot beslag inzake namaak over te gaan bij Van Besien & C°. De heer Luc Golvers werd aangesteld als deskundige.

Op 13 oktober 2004 werd overgegaan tot beslag inzake namaak.

3. Op 25 augustus 2005, met name tien maanden later, werd door de heer Golvers zijn verslag ter griffie neergelegd.

De heer Golvers deed luidens zijn verslag onder meer de volgende vaststellingen :

- 5 computers werden aangetroffen : de PC "Jan", de PC "Ben", de PC "Server", de PC "Steven" en de PC "Tim".
- De volgende programma's werden aangetroffen :
  - een upgrade van het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3. met serienummer 700-50478305 op de PC's "Jan" (installatie op 2 augustus 2002, 366 tekeningen in de periode van augustus 2002 tot oktober 2004) en "Steven" (installatie op 16 september 2004, 69 tekeningen van september 2004 tot oktober 2004);
  - het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3. met serienummer 700-50778506 op de PC's "Ben" (installatie op 22 januari 2003, 1210 tekeningen van januari 2003 tot oktober 2004) en "Tim" (installatie op 9 september 2002, 1009 tekeningen, daterend van september 2002 tot oktober 2004);

- het programma AutoCad LT 2002 met serienummer 700-50399331 (“Autocad Light”) werd aangetroffen op de PC “Server” (350 tekeningen).
- De volgende licenties werden aangetroffen :
  - 1 x upgrade Autodesk Architectural Desktop 3.3. met serienummer 700-50478305 (hierna “305”);
  - 1 x Autodesk Architectural Desktop 3.3. met serienummer 700-50778506 (hierna “506”);
  - 1 x AutoCad LT 2002 met serienummer 700-50399331.
- De upgrade “305” werd gebruikt op de computers “Jan” en “Steven”. Eén maal, op 11 oktober 2004 werd het programma in wisselwerking gebruikt op beide computers met een verschil van enkele minuten in de voormiddag, en twintig minuten in de namiddag. De deskundige besloot dat geen sluitende conclusie kon worden getrokken wat het al dan niet simultaan gebruik van beide licenties betrof.
- Het programma “506” werd bijna dagelijks gebruikt op de computers “Ben” en “Tim”. Het gebruik van dit programma sloot op heel wat dagen sterk op elkaar aan, met vrij vaak een zeer kort tijdsverschil van één of enkele minuten, en éénmaal een gebruik van beide versies om 15.40 uur. De deskundige leidde hieruit af dat op twee computers simultaan gebruik werd gemaakt van dezelfde versie van het programma.

De deskundige besloot dat op illegale wijze twee exemplaren van Autodesk Architectural Desktop 3.3 werden geïnstalleerd, daar de versie “305” enkel een upgrade versie is waarvoor hem geen licentie of aankoopbewijs getoond werd van een oudere versie waarop deze upgrade

zou mogen geïnstalleerd worden, en daar de versie "506" één maal teveel werd geïnstalleerd. Het gebruik van Autocad Lt 2002 was volgens de deskundige volledig verantwoord en gedekt door de door Van Besien & C° voorgelegde licentie.

II. De procedurevoorgaanden en het bestreden vonnis

4. Op 19 september 2005 gingen Autodesk over tot dagvaarding van Van Besien voor de eerste rechter.

5. Op 21 maart 2008 werd een tussenvonnis gewezen waarbij de eerste rechter :

- de vorderingen van Autodesk ontvankelijk verklaarde en, alvorens recht te doen over de grond van de zaak, het debat heropende opdat partijen de volgende informatie zouden verschaffen, indien mogelijk ondersteund door bewijskrachtige stukken :
  - behoort CAAA tot het officiële netwerk van verdelers van Autodesk software in België ?
  - de werkwijze die gevolgd wordt bij de verkoop van upgrade licenties via officiële verdelers, in het bijzonder wat de verhouding tussen de upgrade licentie en de basislicentie betreft : bestaat hiervoor een controlesysteem ?
  - de werking van het registratiesysteem van upgrade versies :
    - houdt het door Van Besien voorgelegde registratieformulier in dat de registratie werd voltooid, of diende een autorisatiecode te worden toegekend voor de registratiecode 3887, 3279, 6282, 0269 ?
    - wordt een controle uitgevoerd op het al dan niet bestaan van

- een geldige basislicentie alvorens een registratiecode of autorisatiecode wordt toegekend ?
- informatie van Autodesk Inc. over de aard van de software verkocht onder het serienummer R14 640-00110442 : is dit een bij Autodesk gekend serienummer, en werd deze licentie bij Autodesk geregistreerd ?
  - Autodesk Inc. verzocht een officiële vertaling bij te brengen van de licentievoorwaarden voor de programma's "305" en "506", en in het bijzonder van het artikel 1 van deze programma's.
6. Wat de vorderingen van de partijen voor de eerste rechter betreft, zoals geformuleerd bij hun laatste conclusie neergelegd voor de eerste rechter, verwijst het hof naar het bestreden vonnis d.d. 6 maart 2009.

7. Bij het bestreden vonnis heeft de eerste rechter :

- de hoofdvordering van Autodesk BV tegen Van Besien en de tegenvorderingen van Van Besien tegen Autodesk ongegrond verklaard en afgewezen;
- de hoofdvordering van Autodesk Inc. tegen Walter Van Besien ongegrond verklaard en afgewezen;
- de hoofdvordering van Autodesk Inc. tegen Van Besien & C° gedeeltelijk gegrond verklaard in de mate waarin :
  - gezegd werd voor recht dat Van Besien & C° zich schuldig heeft gemaakt aan een inbreuk op de aan het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop 3.3 verbonden auteursrechten die aan Autodesk Inc. toebehoren;
  - Van Besien & C° veroordeeld werd tot betaling aan Autodesk Inc.

van een bedrag van 6.400 euro, te vermeerderen met vergoedende intresten sedert 13 oktober 2004, alsmede met gerechtelijke intresten;

- Autodesk veroordeeld tot één derde van de kosten van het geding en Van Besien & Co tot twee derden van deze kosten.

III. De vorderingen van de partijen voor het hof

8. Autodesk verzoeken het hof om :

Betreffende het hoofdberoep :

Hun hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Dienvolgens het bestreden vonnis teniet te doen in de mate dat :

- (i) de vordering van Autodesk BV ongegrond werd verklaard;
- (ii) de vordering van Autodesk Inc tegen Walter Van Besien ongegrond werd verklaard;
- (iii) de vordering van Autodesk Inc ten aanzien van Van Besien & Co slechts gegrond werd verklaard voor een bedrag van 6.400 euro, te vermeerderen met de vergoedende intresten sedert 13 oktober 2004, alsmede met de gerechtelijke intresten,
- (iv) Van Besien & Co en Walter Van Besien slechts werden veroordeeld in twee derden van de kosten van het geding,

en opnieuw recht doende en doende wat de eerste rechter behoorde te doen, rekening houdend met de grieven van Autodesk en aldus inclusief de onderdelen van de vordering van Autodesk die door de eerste rechter reeds gegrond werden verklaard :

1. te zeggen voor recht dat Van Besien & Co en Walter Van Besien zich schuldig hebben gemaakt aan een inbreuk op de aan het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop 3.3 verbonden - aan Autodesk toebehorende - auteursrechten;
2. aan Van Besien & Co en Walter Van Besien verbod op te leggen om nog verder de hiernavolgende permanente illegale reproducties van de computerprogramma's van Autodesk te gebruiken of tijdelijk te reproduceren en over te gaan tot mededeling ervan aan het publiek:
  - op PC genaamd "Jan": het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop 3.3.
  - op PC genaamd "Steven": het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop 3.3
  - op PC genaamd "Ben": het computerprogramma Autodesk Architectural Desktop 3.3;
3. Van Besien & Co en Walter Van Besien te bevelen om, onder controle van een gerechtsdeurwaarder, bijgestaan door de opnieuw ter plaatse te komen gerechtsdeskundige Golvers, de voormelde illegale versies van de Autodesk computerprogramma's waarvan de auteursrechten aan Autodesk toebehoren, te vernietigen onder verbeurte van een dwangsom van 10.000 euro per illegale versie die niet zal vernietigd worden;

Van Besien & Co en Walter Van Besien in solidum, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot betaling van de kosten en erelonen van de gerechtsdeurwaarder, evenals van de gerechtsdeskundige, voor de geleverde prestaties en dit op eenvoudige voorlegging door dezen van hun rekening,

respectievelijk staat van kosten en erelonen;

4. Van Besien & Co en Walter Van Besien, overeenkomstig art. 1382 B.W., in solidum, ieder voor het geheel, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot betaling aan Autodesk van het bedrag van 32.400,00 euro te vermeerderen met de vergoedende intresten sedert 13 oktober 2004, alsmede de gerechtelijke intresten;
5. Van Besien & Co en Walter Van Besien in solidum, ieder voor het geheel, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot betaling van de kosten van het beslag inzake namaak, alsmede in de kosten van de procedure ten gronde, als hiernavolgend te begroten:
  - 1) kosten beschrijvend beslag :
    - rolrecht verzoekschrift beschrijvend beslag : 52,00 euro
    - uitgifte beschikking beschrijvend beslag : 22,80 euro
    - deurwaarderskosten beschrijvend beslag : 647,80 euro
    - staat van kosten en erelonen van deskundige GOLVERS : 3.026,51 euro
  - 2) kosten procedure ten gronde eerste aanleg
    - kosten van het inleidend exploit van dagvaarding: 427,18 euro
    - geïndexeerde rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 2.000,00 euro
  - 3) kosten procedure ten gronde hoger beroep
    - geïndexeerde rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 2.000,00 euro.
6. Van Besien & Co en Walter Van Besien in solidum, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot betaling van volgende

vergoedingen (verkoopsadviesprijzen) voor de door te voeren regularisatie :

3 x het programma Autodesk Architectural Desktop
(2 x 5.400,00 euro) = 16.200,00 euro.

Na betaling van voormelde bedragen zullen Autodesk de betrokken programma's leveren, te weten de op dat ogenblik geldende versie van het hierboven genoemde programma. Voor dit programma zullen Van Besien & Co en Walter Van Besien dan de licentierechten krijgen zoals deze toegekend worden aan elkeen die zich een licentie van het betrokken programma aanschaf.

Betreffende het incidenteel beroep

De door Van Besien ingestelde vordering ontvankelijk, doch ongegrond te verklaren;

Het incidenteel beroep van Van Besien ontvankelijk doch ongegrond te verklaren;

9. Van Besien verzoeken het hof om :

In hoofdorde

- het hoger beroep van Autodesk ongegrond te verklaren;
- het incidenteel beroep van Van Besien ontvankelijk en gegrond te verklaren en het vonnis te hervormen als volgt:
- alle vorderingen van Autodesk af te wijzen als ongegrond;

- Autodesk solidair, minstens in solidum, ieder voor het geheel, de ene bij gebreke aan de andere, te veroordelen tot betaling van 5.000,00 euro aan Van Besien & C° en 5.000,00 euro aan de heer Walter Van Besien wegens tergende en roekeloze vordering, minstens tergend en roekeloos hoger beroep.
- Autodesk te veroordelen in de kosten van het geding;

In ondergeschikte orde:

- het hoger beroep van Autodesk ongegrond te verklaren,
- het incidenteel beroep van Van Besien ontvankelijk en gegrond te verklaren en het vonnis te hervormen als volgt :
- Autodesk Inc. te veroordelen tot betaling van een schadevergoeding aan Van Besien & C° van 5.400,00 euro, zijnde de aankoopsom van één full licentie;
- Autodesk solidair, minstens in solidum, ieder voor het geheel, de ene bij gebreke aan de andere te veroordelen tot betaling van 5.000,00 euro aan Van Besien & C° en 5.000,00 euro aan de heer Walter Van Besien, wegens tergende en roekeloze vordering, minstens tergend en roekeloos hoger beroep;
- Autodesk te veroordelen in de kosten van het geding

Het bestreden vonnis voor het overige te bevestigen.

V. In rechte

Het hoger beroep van Autodesk

De gegrondheid van de vorderingen van Autodesk BV

10. Autodesk Inc. voert aan dat zij titularis is van de intellectuele eigendomsrechten op de softwareprogramma's AutoCad en Autodesk Architectural Desktop. Hierover bestond er geen betwisting voor de eerste rechter en bestaat er thans nog steeds geen betwisting.

Autodesk BV beweert de intellectuele rechten waarvan hiervoor sprake te exploiteren in België, wat door Van Besien wordt betwist.

Van Besien voeren terecht aan dat Autodesk BV niet bewijst dat zij een officiële licentienemer is van Autodesk Inc.

Door de eerste rechter werd terecht vastgesteld dat Autodesk BV niet bewijst dat zij over de auteursrechtelijke vermogensrechten op voormelde software op het Belgische grondgebied beschikt. In de licentieovereenkomsten aanvaard door Autodesk worden de rechten integendeel enkel gesitueerd bij Autodesk Inc.

Bij gebrek aan voormeld bewijs kan Autodesk BV zich niet nuttig beroepen op artikel 86 bis § 1 van de Auteurswet (wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten). Zij bewijst niet dat zij zou kunnen benadeeld worden door een inbreuk op een recht van Autodesk Inc. waarvan sprake in voormeld artikel.

Het loutere gegeven dat Autodesk BV een dochtervennootschap is van Autodesk Inc. doet niets af aan hetgeen voorafgaat.

De eerste rechter heeft dan ook terecht de vorderingen van Autodesk BV ongegrond verklaard.

De gegrondheid van de vordering van Autodesk Inc.

11. Autodesk e.a. steunen hun vorderingen op de artikelen 1, 5a, 10 en 11 van de wet van 30 juni 1994 houdende omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn van 14 mei 1991 betreffende de rechtsbescherming van computerprogramma's (hierna "de wet van 30 juni 1994").

Volgens Autodesk Inc. hebben Van Besien op illegale wijze de volgende programma's Autodesk Architectural Desktop 3.3 gereproduceerd :

- 2 x het programma "305"
- 1 x het programma "506"

Autodesk Inc. meent dat de eerste rechter ten onrechte oordeelde dat Van Besien & C° over een geldige basislicentie voor het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3 "305" beschikte.

Autodesk Inc. voert aan dat Van Besien & C° een schriftelijk en vaststaand bewijs moet leveren van een geldige basislicentie voor het programma "305" en dat een verklaring van een zelfstandige dealer niet als een schriftelijk bewijs hiervan kan worden beschouwd.

Volgens Autodesk Inc. levert Van Besien & C° geen deugdelijk bewijs van het bestaan van een geldige basislicentie voor het programma "305", zodat Van Besien zich automatisch schuldig gemaakt hebben aan tweemaal het illegaal reproduceren van het upgrading programma waarop Autodesk Inc. de auteursrechten heeft. Het hof zou zich dan ook niet moeten buigen over de vraag of de licentievoorwaarden van Autodesk Inc. toelaten om (1) een tweede kopie van het softwareprogramma op de harde schijf van gelijk welke tweede computer te maken en (2) zich over te geven aan een gelijktijdig gebruik.

Volgens Autodesk Inc. heeft Van Besien & C° zich ook schuldig gemaakt aan het illegaal reproduceren van het programma "506" op een tweede

computer, in strijd met de licentievooraarden.

Walter Van Besien zou burgerrechtelijk en strafrechtelijk persoonlijk aansprakelijk zijn en zodoende gehouden tot schadevergoeding ten overstaan van Autodesk Inc.

Van Besien betwisten enige auteursrechtelijke inbreuk in hoofde van Van Besien & C°, evenals de persoonlijke aansprakelijkheid van Walter Van Besien.

Bespreking

Aangaande het "schriftelijke bewijs" dat door Autodesk Inc. wordt geëist, daarbij verwijzend naar artikel 3 § 1, 2 Auteurswet

12. Enkel natuurlijke personen kunnen oorspronkelijke auteursrechthebbenden zijn, en geen rechtspersonen.

Artikel 6 van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten (hierna Auteurswet) luidt immers als volgt :

"De oorspronkelijke auteursrechthebbende is de natuurlijke persoon die het werk gecreëerd heeft". (Onderlijning door het hof)

Artikel 2 van de Auteurswet bepaalt de duur van het recht trouwens op een zekere tijd na "de dood" van de auteur. Het woord "auteur" wordt verbonden met de notie van een sterfelijk wezen dat het recht heeft doen ontstaan (cfr. artikel 2 van de Auteurswet).

Het criterium van “creëren” van een werk, zijnde het ontwerpen en het herkenbaar veruiterlijken ervan, impliceert dat het subjectieve auteursrecht ontstaat in hoofde van een natuurlijke persoon.

Rechtspersonen, die geen oorspronkelijke auteursrechthebbende kunnen zijn, kunnen enkel titularis van auteursrechten worden door een overdracht van deze rechten na het ontstaan ervan in hoofde van een natuurlijke persoon.

Appellanten menen ten onrechte dat het bewijs van de basislicentie voor het programma “305”, op grond van artikel 3 § 1, 2 Auteurswet, enkel met een geschrift kan worden bewezen.

De in artikel 3 § 1, 2 Auteurswet bepaalde bewijsregel geldt immers enkel ten aanzien van de natuurlijke persoon auteur. Ten aanzien van auteursrechthebbenden (met name de personen die de auteursrechtelijke vermogensrechten overnemen van de oorspronkelijke auteur) geldt deze regel niet :

“Beklemtoond moet worden dat de regels uit artikel 3 A.W. slechts gelden voor die overeenkomsten waarbij de ‘auteur’ van het werk waarover gecontracteerd wordt, partij is. Onder het begrip ‘auteur’ moet de persoon worden verstaan die de auteursrechtelijk beschermde creatie waarover gecontracteerd wordt, daadwerkelijk tot stand bracht, en in wiens hoofde alle auteursrechtelijke prerogatieven op deze creatie ten originele titel ontstonden. (...) Dit alles heeft tot gevolg dat deze regels niet gelden voor overeenkomsten over de vermogensrechten die rusten op een auteursrechtelijk beschermd werk, waarbij de auteur van dit werk geen contractspartij is. Dit is het geval wanneer een auteur bepaalde rechten aan een bepaalde persoon overdroeg en deze persoon deze rechten op zijn

beurt verder overdraagt." (H. Van Hees, "Commentaar bij art. 3 Auteurswet 1994", in *Handels en economisch recht – Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Antwerpen, Kluwer, 1998, art 3 – 9)

Wanneer de overdracht of licentie ten aanzien van een auteursrechthebbende moet worden bewezen, zijn de gemeenrechtelijke of handelsrechtelijke bewijsregels, naar gelang het geval, hierop van toepassing.

Indien de auteursrechthebbende handelaar is, zoals *in casu*, mag het bewijs van de overdracht of de licentie met alle middelen van recht, inclusief vermoedens, worden bewezen :

"Artikel 3, par 1, lid 2 Auteurswet 1994 vereist alleen een geschrift ten overstaan van de auteur en 'ad probationem'. Wanneer zij handelaars zijn, kunnen de rechthebbenden van de auteur zoals hun medecontractanten, met alle rechtsmiddelen het bewijs van de afstand leveren." (Brussel (8ek.) 25 september 1997, Ing.-Cons. 1997, 346)

"A tous les stades ultérieurs à l'octroi de droits par l'auteur lui-même, et par exemple entre éditeurs ou entre un éditeur et un bénéficiaire de droits dits secondaires, le droit commun de la preuve s'applique." (F. de Visscher en B. Michaux, "Les contrats", in *Précis du droit d'auteur et des droits voisins*, Brussel, Bruylant, 2000, 315) Vertaling: *"In alle fasen buiten de overdracht van rechten door de auteur zelf, en bijvoorbeeld tussen uitgevers of tussen een uitgever en een begunstigde van deze zogenoemde secundaire rechten, is het gemeen recht inzake het bewijs van toepassing."*

In het handelsrecht geldt het principe van de vrijheid van bewijsmiddelen, inclusief bewijs door middel van getuigen en vermoedens. Bovendien geldt er tussen de verschillende bewijsmiddelen geen hiërarchie. Deze soepele bewijsmiddelen kunnen tussen handelaars worden ingeroepen, maar ook door een niet-handelaar tegen een handelaar :

*“In het handelsrecht gelden soepelere bewijsregelen dan in het burgerlijk recht. De hierna besproken bewijsmiddelen kunnen tussen handelaars worden ingeroepen maar niet door een handelaar tegen een niet-handelaar. Een handelsverbintenis mag altijd met alle wettelijke bewijsmiddelen bewezen worden (art. 25, lid 1 W.Kh.). Wanneer tegen een handelaar i.v.m. zijn handelsactiviteiten moet worden bewezen, gelden volgende regels niet: (a) het vereiste van geschrift voor het bewijs van een rechtshandeling met een waarde van meer dan 375 euro; (b) het verbod met getuigen of vermoedens te bewijzen ‘boven’ of ‘tegen’ een bestaand geschrift; (c) de vormvoorschriften m.b.t. onderhandse akten die wederkerige overeenkomsten vaststellen (art. 1325 B.W.) en (d) de regeling inzake het bewijs van de vaste datum van de onderhandse akte tegenover derden (art. 1328 B.W.)” (E. Dirix, Y. Montagnie en H. Vanhees, “Bewijs in handelszaken” in *Handels- en economisch recht in hoofdlijnen*, Intersentia, Antwerpen, 2005, 11)*

Nu appellanten handelaars zijn, gelden voor het bewijs tegen hen, de bewijsregels van het handelsrecht. Het bewijs door middel van vermoedens wordt hierin aanvaard, voor zover het gaat om gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens (artikel 1353 BW).

Aangaande de grieven van Autodesk Inc. met betrekking tot de bij Van Besien & C° ter gelegenheid van het beslag inzake namaak aangetroffen computerprogramma's

13. Artikel 5 van de wet van 30 juni 1994 bepaalt :

“Onverminderd de artikelen 6 en 7 omvatten de vermogensrechten (a) de permanente of tijdelijke reproductie van een deel of het geheel van een computerprogramma, ongeacht op welke wijze en in welke vorm”.

Artikel 1 van diezelfde wet luidt als volgt :

“Overeenkomstig het bepaalde in Richtlijn 91/250/EEG van 14 mei 1991 betreffende de rechtsbescherming van computerprogramma's worden computerprogramma's, het voorbereidend materiaal daaronder inbegrepen, auteursrechtelijk beschermd en gelijkgesteld met werken van letterkunde in de zin van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst.”

Artikel 10 van deze wet bepaalt dat de overtredingen van het auteursrecht inzake een computerprogramma worden bestraft overeenkomstig de wet. Met een geldboete van 100 frank tot 100.000 frank worden gestraft zij die een kopie van een computerprogramma in het verkeer brengen of voor commerciële doeleinden bezitten, terwijl zij redelijkerwijze kunnen vermoeden dat het een onrechtmatige kopie is.

Artikel 11 van de wet bepaalt :

“Met een gevangenisstraf van drie maanden tot drie jaar en met een geldboete van 100 tot 100.000 euro of met een van die straffen alleen worden gestraft degene die een kopie van een computerprogramma in het verkeer brengen of voor commerciële doeleinden bezitten, terwijl zij weten of redelijkerwijs kunnen vermoeden dat het een onrechtmatige kopie is, dan wel middelen in het verkeer brengen of voor commerciële doeleinden bezitten die uitsluitend bestemd zijn om de ongeoorloofde verwijdering of

ontwijking van de technische voorzieningen ter bescherming van het computerprogramma te vergemakkelijken.”

14. Door de eerste rechter werd terecht overwogen en eraan herinnerd dat het niet behoort tot de opdracht van een deskundige gelast met een beslag inzake namaak om een uitspraak te doen over de omvang van de rechten van de verzoeker van een beslag of het bestaan zelf van namaak. De rechtbank en het hof zijn geenszins gebonden door het verslag van de deskundige dienaangaande.

15. Autodesk Inc. verweet/verwijt Van Besien :

- een upgrade van het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3 “305” permanent te hebben geïnstalleerd zonder over een geldige basislicentie te beschikken, en dit op twee computers, in strijd met de licentievoorwaarden van de upgrade licentie;
- het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3 “506” permanent te hebben geïnstalleerd op twee computers in strijd met de licentievoorwaarden;
- tijdelijke reproducties (met name afzonderlijke bestanden zoals tekeningen) te hebben tot stand gebracht zonder toestemming.

16. Zoals door de eerste rechter werd vastgesteld in het bestreden vonnis, werden er door Van Besien & C° tijdens het beslag inzake namaak drie dozen met softwarepakketten voorgelegd, met name één doos voor Autocad Lt 2002, één doos voor Autodesk Architectural Desktop 3.3 met serienummer “506”, en één doos voor Autodesk Architectural Desktop 3.3 met serienummer “305” voor upgrade.

De aankoop van één licentie voor het programma "506" en één licentie voor de light versie van Autocad worden door Autodesk Inc. niet betwist.

Betreffende het programma "305" stelt Autodesk Inc. echter dat Van Besien & C° enkel over een licentie voor de upgrade zou beschikken en dat de legale aankoop van een basislicentie niet wordt bewezen.

Van Besien voeren aan zowel de upgrade-licentie "305" als de basislicentie daarvan op legale wijze te hebben aangekocht, met name bij CAAA VZW, officiële verdeler van Autodesk Inc.

Reeds voor de eerste rechter lieten Van Besien gelden dat zij deze informatie niet aan deskundige Golvers hebben kunnen overmaken op het ogenblik van het beslag inzake namaak omdat ter gelegenheid daarvan enkel een tekenaar en een secretaresse aanwezig waren en zij slechts op de hoogte werden gebracht van het bestaan van een mogelijk probleem met licentie "305" na de neerlegging van het verslag van de heer Golvers ter griffie.

De door Van Besien neergelegde stukken ter staving van hun verweer tegen de vorderingen van Autodesk Inc. zijn de volgende :

- een registratieformulier van de upgrade licentie "305", met vermelding van de dealernaam "Graitec sa" en met code 3887 3279 6282 0269;
- een factuur uitgaande van de VZW CAAA d.d. 25 september 2001 voor de aankoop van de update Autocad R14 "305";
- een e-mail van mevrouw Hardeman van de VZW CAAA, waarin deze de aankoop van een ADT v. 3.3 "305" op 25 september 2001 bevestigde, en zij tevens bevestigde dat dit een update van R14 met serienummer 640-00110442 betreft;
- een factuur van de VZW CAAA d.d. 31 december 1997 met

- vermelding "update Autocad met serienummer R14 640-00110442";
- een e-mail uitgaande van de VZW CAAA (of C3 nv), waarin deze het volgende verklaart :
    - CAAA behoort al meer dan twintig jaar tot het officiële netwerk van Autodesk verdelers in België, zoals blijkt uit de Autodesk website;
    - bij iedere upgrade is een rechtmatige voorgaande versie met een serienummer vereist; de Autodesk database helpt de verdeler om dit na te kijken bij een bestelling;
    - met een geldig serienummer kenbaar in het Autodesk registratiesysteem kan een valabele activatiecode bekomen worden na installatie, en dit door het ingeven van een aanvraag houdende het serienummer en de gegevens van de licentiehouders, waarna Autodesk een activatiecode kan terugbezorgen; dit systeem verloopt volledig automatisch als de opgegeven informatie correct is;
  - twee printscreens uit het registratiesysteem van Autodesk Inc. waaruit blijkt dat het serienummer 640-00110442 R14 op naam van Van Besien & C° werd geregistreerd op 30 maart 1998, en een printscreen uit dit zelfde registratiesysteem waaruit blijkt dat deze versie werd ge-update op 6 juni 2002 door de update Autocad R14 "305";
  - een tweede e-mail van de VZW CAAA d.d. 10 november 2008, waarin deze het volgende verklaart :
    - de online databank van Autodesk gaat maar een tiental jaar terug, tot de datum van de release van R14;
    - ook voorafgaand aan de introductie van de online databank kon de VZW CAAA geen update van een release R14 bekomen indien geen geldige voorgaande licentie beschikbaar was;
    - de door Walter Van Besien op 30 maart 1998 geregistreerde release was een update van een voorgaande versie;
    - Walter Van Besien is reeds sedert 1991 bij de C3A usersclub

aangesloten, en de VZW CAAA stelt dat wellicht in 1991 de eerste Autodesk licentie werd gestart;

- de boekhouding van de VZW CAAA gaat slechts tien jaar terug, tot 1998.

Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat uit deze stukken blijkt dat de upgrade licentie "305" door Van Besien & C° werd aangekocht bij een officiële verdeler van Autocad, hetgeen Autodesk Inc. trouwens niet (langer) betwist en dat deze versie een upgrade vormde van de versie R14 die door Van Besien & C° eveneens werd aangekocht bij de officiële verdeler van Autocad. Beide licenties maakten in tempore non suspecto het voorwerp uit van een formele registratie in het eigen online registratiesysteem van Autodesk Inc.

Goede trouw wordt vermoed en kwade trouw dient te worden bewezen.

De bewering van Autodesk Inc. dat niet kan worden uitgesloten dat Van Besien & C° nooit over een licentie voor de R14 heeft beschikt, is niet ernstig in het licht van de door haar voorgelegde aankoopfactuur en het uittreksel uit het eigen registratiesysteem van Autodesk Inc.

De bewering van Autodesk Inc. dat niet kan worden uitgesloten dat de licentie R14 op het ogenblik van de upgrade reeds was verkocht door Van Besien, is dit evenmin. Er wordt door Autodesk Inc. geen enkel element bijgebracht ter ondersteuning van deze stelling en deze stelling is zelfs niet aannemelijk, aangezien Van Besien & C° een architectenbureau is en het weinig waarschijnlijk is dat zij zich zou bezighouden met de verkoop van oude software.

Autodesk Inc. laat gelden dat de versie R14 op haar beurt een upgrade zou zijn van een oorspronkelijke basislicentie, die volgens de VZW CAAA zou

dateren uit 1991, en die anno 2008 niet meer kan worden voorgelegd. Uit de verklaring van de VZW CAAA blijkt echter dat de heer Walter Van Besien reeds meer dan 20 jaar klant is bij het bedrijf en dat hij reeds sinds 1991 lid is van de "user group". Bovendien bevestigde de VZW CAAA dat ook voorafgaand aan de introductie van de online databank van Autodesk Inc, door haar geen update van een release R14 kon worden bekomen indien geen geldige voorgaande licentie beschikbaar was. Zoals de eerste rechter terecht oordeelde, is er geen reden om aan de geloofwaardigheid van de verklaring van de VZW CAAA te twijfelen. Het eigen registratiesysteem van Autodesk Inc. gaat slechts terug tot 1998. Vanaf de aanvang van het systeem blijkt Van Besien & Co steeds haar licenties te hebben geregistreerd.

Uit dit geheel van de hiervoor besproken stukken en feiten leidde de eerste rechter terecht af dat Van Besien & Co wat het programma "305" betreft, over een geldige legale basislicentie beschikte, waarop een legale upgrade mogelijk was.

Het zou buitenproportioneel en onredelijk zijn om te verwachten van Van Besien & Co, laat staan te eisen, dat zij alle opeenvolgende licenties, originele dozen met originele installaties, en aankoopfacturen zou bewaren over een periode van ongeveer 20 jaar of minstens sedert 1991, mede gelet op de aankoop van de upgrades via een vaste officiële verdeler en het bestaan van een uitgewerkt controle- en registratiesysteem opgezet door Autodesk Inc, bij elke aankoop via een officiële verdeler.

Van Besien stelt dienaangaande terecht dat het niet opgaat om een zogenaamd professioneel dealer netwerk uit te bouwen, controle- en registratieprocedures in het leven te roepen, noodzakelijk voor activatie van de software, om wanneer dan bij officiële dealers wordt aangekocht, en de vereiste procedures worden gevolgd voor activatie, steeds andere

stukken van de klant te eisen, die nota bene veel langer dan tien jaar terug gaan.

Gelet op de voorgelegde facturen, registratieformulieren en geloofwaardige verklaringen van de VZW CAAA, acht het hof het bewezen dat Van Besien & C° op het ogenblik van het beslag inzake namaak over een geldige licentie voor het programma "305" beschikte. De stukken die Van Besien aanbrengen, vormen een schriftelijk bewijs, minstens creëren zij gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens die het bewijs zijn van het feit dat eerste geïntimeerde wel degelijk over een geldige licentie 305 beschikte.

17. Van Besien & C° voert aan te werken met drie medewerkers, één tekenaar en één secretaresse. De heer Walter Van Besien houdt zich bezig met het management van zijn kantoor, het aanknopen en onderhouden van klantenrelaties en adviesverlening.

Van Besien & C° beschikt over drie geldige licenties, met name Autocad Lt., 1 Autodesk Architectural Desktop 3.3 met serienummer "305" (cfr. supra) en 1 Autodesk Architectural Desktop 3.3 met serienummer "506" voor drie medewerkers.

Ter gelegenheid van het beslag inzake namaak werden er vijf computers aangetroffen, met name PC "Jan", PC "Ben", PC "Server", PC "Steven" en PC "Tim", waarop de volgende programma's werden aangetroffen :

- PC "Jan" en PC "Steven" : licentie "305"
- PC "Ben" en PC "Tim" : licentie "506"
- PC "Server" : licentie Autocad LT

De licenties "305" en "506" blijken aldus elk op twee computers te zijn geïnstalleerd.

Autodesk Inc. voert aan dat de installatie van het programma op twee onderscheiden computers op zich een inbreuk op de licentievoorwaarden uitmaakt, aangezien de licentievoorwaarden slechts zouden toelaten dat één licentie wordt gebruikt, door één gebruiker, op één computer, op één plaats.

Van Besien voeren aan dat de installatie van het programma Autodesk Architectural Desktop 3.3 op één extra computer is toegestaan krachtens de licentievoorwaarden, zolang het origineel en de kopie niet gelijktijdig worden gebruikt.

Terecht werd door de eerste rechter gesteld dat de relevante bepalingen van de licentieovereenkomst, in een officiële vertaling neergelegd door Autodesk Inc., luiden als volgt :

"De onderneming Autodesk, Inc. (hierna Autodesk genoemd) verleent u een niet-exclusieve en niet-overdraagbare licentie voor het gebruik, in overeenstemming met de voorwaarden en bepalingen van deze Licentieovereenkomst, van het hierbij geleverde informaticaprogramma (hierna "de Software" genoemd), de gedrukte handleiding en de bijbehorende documentatie (hierna "de Documentatie" genoemd) op een systeem waarvan u eigenaar bent of dat onder uw controle staat. Onderhavige Licentieovereenkomst verleent toestemming voor het gebruik van de Software, op een bepaald ogenblik door slechts één gebruiker op een computer op een welbepaalde plaats (...).

Bijkomende installatie: Er mag een tweede kopie van de Software worden gemaakt op de harde schijf van een tweede computer voor zover (1) de

bijkomende kopie uitsluitend door uzelf wordt gebruikt, (2) één enkele kopie van de Software tegelijkertijd wordt gebruikt, ongeacht het werkstation, (3) de tweede kopie van de Software uitsluitend wordt gebruikt met, in voorkomend geval, de antikopieerbescherming die bij de Software wordt geleverd en (4) de Software niet in licentie wordt gegeven en/of wordt aangemerkt als zijnde een versie bestemd voor opleidingsdoeleinden of voor studenten.”

Uit deze licentievoorwaarden volgt dat een tweede kopie van de software op de harde schijf van een tweede computer mocht worden gemaakt onder bepaalde licentievoorwaarden.

De voorwaarde dat de bijkomende kopie enkel door “uzelf” wordt gebruikt, moet, zoals door de eerste rechter terecht gesteld, worden gelezen in die zin dat enkel een gebruik door de licentiehouder is toegestaan, op een systeem waarvan hij eigenaar is of dat onder zijn controle staat.

In casu is de licentiehouder Van Besien & C°, die handelt door de natuurlijke personen die haar organen en haar aangestelden zijn. De bewoordingen van de licentie laten echter niet toe te oordelen dat bijvoorbeeld één opeenvolgend gebruik door twee onderscheiden gebruikers van éénzelfde licentie is verboden. Daar waar Autodesk Inc. voorhoudt dat de licentie exclusief is gekoppeld aan een bepaalde gebruiker, poogt zij aan de licentie een voorwaarde toe te voegen die hierin niet is vervat en zodoende niet tegenstelbaar is aan Van Besien & C°.

Evenmin kan Autodesk Inc. worden bijgetreden daar waar zij stelt dat de hiervoor geciteerde bepaling van de licentieovereenkomst de licentiehouder enkel toelaat het programma te installeren op een vaste en een draagbare computer. Zij voegt hiermee eenzijdig een beperking toe die niet bepaald is in de licentieovereenkomst.

Het hof treedt, net als de eerste rechter, Van Besien bij daar waar zij stellen dat niet de installatie van het programma onder één licentie op twee vaste computers wordt verboden door de licentieovereenkomst, maar wel het gelijktijdig gebruik van eenzelfde licentie door twee onderscheiden gebruikers.

Volledigheidshalve voegt het hof toe aan hetgeen voorafgaat dat de licentievoorwaarden die door deskundige Golvers onderzocht werden, niet deze zijn die in casu van toepassing zijn.

De permanente reproductie van de licentie "305" en "506" op telkens één bijkomende harde schijf vormt geen inbreuk op de voorwaarden van de licentieovereenkomst.

18. De upgrade van licentie "305" werd aangetroffen op de computers "Steven" en "Jan". De tweede installatie van licentie "305" dateert volgens deskundige Golvers van september 2004. Uit het beslag inzake namaak blijkt dat de licentie "305" op de PC "Steven" slechts zeer beperkt werd gebruikt. Er werden slechts 69 links aangetroffen naar recent met Autocad verwerkte tekeningen, allen daterend van september en oktober 2004.

De deskundige verklaarde in het kader van het beslag inzake namaak dat geen sluitende conclusie kon worden getrokken met betrekking tot het al dan niet gelijktijdig gebruik op verschillende computers van de licenties "305" op de PC's "Jan" en "Steven".

Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat Autodesk Inc. niet het bewijs levert van een dergelijk gelijktijdig gebruik en aldus geen inbreuk aantoonde op de licentievoorwaarden voor licentie "305".

De vordering van Autodesk Inc. is met betrekking tot licentie "305" dan ook ongegrond.

19. Licentie "506" werd aangetroffen op de PC's "Ben" (installatie in januari 2003) en "Tim" (installatie in september 2002).

De deskundige stelde in het besluit van zijn verslag vast dat de verklaring van Van Besien & Co volgende dewelke de twee versies van licentie "506" nooit simultaan gebruikt worden, niet met de werkelijkheid overeenstemt. De deskundige stelde vast dat op de PC's "Ben" en "Tim" bijna dagelijks gebruik gemaakt werd van de versie "506" van Autocad. Op heel wat dagen sluit het gebruik van Autocad op de PC's "Ben" en "Tim" enorm op elkaar aan, met vrij vaak een tijdsverschil van één minuut of zelfs geen tijdsverschil (onder meer op 29 juni 2004, om 15.40 uur). Hierbij heeft de deskundige enkel de datum van creatie, wijziging of raadpleging geregistreerd. Hij ging er van uit dat de klokken van de bewuste PC's het juiste uur weergeven. Het tegendeel wordt niet aangetoond. De deskundige benadrukte bovendien dat zelfs een klein verschil in tijd tussen de betrokken PC's zijn conclusie niet zou veranderen, rekening houdend met de tijd nodig om de PC op te starten, een geraadpleegde tekening te laden en een tekening aan te maken, zodat het Autocad programma steeds reeds meerdere minuten vóór de "timestamp" in gebruik was.

Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat er geen gegronde reden is om de vaststelling van de deskundige in twijfel te trekken.

De eerste rechter heeft terecht het gelijktijdig gebruik van dezelfde licentie ("506") door twee onderscheiden gebruikers op de PC's "Ben" en "Tim" bewezen bevonden. Het bestaan van een inbreuk op de licentievoorwaarden van het programma Autodesk Architectural Desktop

“506” staat dan ook vast.

20. Van Besien voeren aan dat er hoogstens sprake is van een contractuele wanprestatie in hunnen hoofde en betwisten het bestaan van een inbreuk op de auteursrechten van Autodesk Inc. en het bestaan van een fout in de zin van artikel 1382 BW.

Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat de handelingen van Van Besien & C° niet louter een schending uitmaken van de contractuele verplichtingen van deze laatste, doch ook van de algemene uit de wet van 30 juni 1994 voortvloeiende verplichtingen. Elke handeling die niet gedekt is door de toestemming als vervat in de licentieovereenkomst, zoals in casu, is een schending van het auteursrecht en strijdig met de wet. De schade is evenmin louter contractueel, zodat de voorwaarden van samenloop vervuld zijn.

21. Van Besien voeren (in ondergeschikte orde) aan dat enkel Van Besien & C° aansprakelijk is voor de inbreuken op de wet van 30 juni 1994 en de licentievoorwaarden. De heer Walter Van Besien betwist elke persoonlijke aansprakelijkheid voor deze inbreuk op voormelde wet en op de licentievoorwaarden

De heer Van Besien is niet gehouden door de licentieovereenkomsten, die gesloten werden tussen Autodesk Inc. en Van Besien & C°, zodat hij niet op contractuele basis kan aangesproken worden.

Opdat de vordering van Autodesk Inc. gesteund op artikel 1382 BW en de artikelen 5 a en 10 van de wet van 30 juni 1994 tegen de heer Van Besien zouden kunnen slagen, dient Autodesk Inc. een persoonlijke fout van de

heer Van Besien aan te tonen (zaakvoerders kunnen persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor de door een derde geleden schade, indien zou worden geoordeeld dat zij een onrechtmatige daad hebben begaan in de uitoefening van hun mandaat en met andere woorden de aan iedereen opgelegde zorgvuldigheidsplicht hebben geschonden, en de geleden schade andere schade is dan contractuele schade), dan wel een persoonlijke inbreuk door de heer Van Besien op de wet van 30 juni 1994.

Autodesk Inc. toont echter niet aan dat de heer Van Besien overging tot tijdelijke of permanente reproductie van het betrokken softwareprogramma in de zin van artikel 5 a van de wet van 30 juni 1994. Evenmin wordt aangetoond dat hij persoonlijk een kopie van dit computerprogramma voor commerciële doeleinden bezat of in het verkeer heeft gebracht in de zin van artikel 10 van de wet van 30 juni 1994.

De heer Van Besien zorgde er als zaakvoerder van Van Besien & Co voor dat drie volwaardige licenties beschikbaar waren voor de drie Autodesk gebruikers binnen het kantoor. De heer Van Besien kan niet worden geacht te weten dat één van deze medewerkers ten onrechte gebruik zou maken van de licentie van een collega (wat in casu het geval bleek), hoewel hij zelf over een geldige licentie beschikte. Autodesk Inc. toont niet aan dat de heer Van Besien handelde in strijd met de algemene zorgvuldigheidsplicht (artikel 1382 BW).

Evenmin levert Autodesk Inc. het bewijs van het moreel element van het misdrijf (bedrieglijk opzet) van artikel 10, alinea 2 van de wet van 30 juni 1994 in hoofde van de heer Van Besien.

De door Autodesk Inc. gevorderde schadevergoeding

22. De schade voor Autodesk Inc. bestaat uit het ontberen van de verkoopprijs voor het bekomen van een bijkomende licentie, die zou toelaten dat op legale wijze tegelijkertijd gebruik kan worden gemaakt van het programma Autodesk Architectural Desktop op de PC's "Ben" en "Tim". Doordat Van Besien & C° geen nieuwe vierde licentie aankocht, die gelijktijdig gebruik van Autodeks 3.3 op de voormelde PC's toeliet, maar toch gelijktijdig gebruik maakte van éézelfde licentie in strijd met de licentievoorwaarden, werden er door Autodesk Inc. inkomsten gederfd.

Het argument van Van Besien dat slechts beperkt gebruik werd gemaakt van het programma Autodesk 3.3 doet niet ter zake, aangezien het enkele feit van de inbreuk reeds recht geeft op schadevergoeding. Uit het verslag van de deskundige blijkt bovendien dat het programma "506" intensief gebruikt werd.

De stelling van Van Besien dat zij nooit een dergelijke licentie zou aangekocht hebben, omdat zij reeds over drie licenties beschikte (cfr. supra), is niet relevant. Bij toepassing van de equivalentieleer dient te worden nagegaan wat de situatie van Autodesk Inc. zou geweest zijn indien de inbreuk niet zou zijn begaan en Van Besien & C° over een licentie zouden hebben beschikt die het gewraakte gebruik op de PC's "Steven" en "Jan" zou hebben toegelaten. Hierbij kan geen rekening gehouden worden met de mogelijkheid van het gebruik van de licentie "305", die immers reeds op twee andere PC's was geïnstalleerd.

Er bestaat geen betwisting dat de officiële adviesverkoopprijs voor de licentie van een legale versie, 5.400 euro bedraagt. Autodesk Inc. heeft recht op een vergoeding gelijk aan dit bedrag.

Autodesk Inc. vordert een vergoeding gelijk aan het dubbele van voormeld bedrag. Zij voeren aan dat hun schade immers de kostprijs van de licentie

te boven gaat.

Autodesk Inc. verwijst naar een de volgende schadeposten en vordert op grond daarvan een vergoeding gelijk aan 200% van de prijs van een licentievergoeding :

- de exclusiviteit van het auteursrecht van Autodesk Inc. wordt uitgehouden en er ontstaat een neerwaartse prijsdruk;
het hof acht dit echter niet bewezen en minstens onvoldoende aannemelijk;
- er is sprake van morele schade, zijnde schade aan het imago en aan de intrinsieke waarde van de producten van Autodesk Inc;
het hof oordeelt dat de eerste rechter hiervoor terecht een schadevergoeding heeft toegekend die, bij gebrek aan elementen die een exacte begroting daarvan mogelijk maken, op 1.000 euro werd bepaald;
- de kosten voor het opsporen van namaak;
uit de talrijke dadingen en gerechtelijke uitspraken die Autodesk Inc. voorlegt, blijkt dat de kosten die zij maakt voor het opsporen van namaak, door de (vermeende) respectieve inbreukmakers vergoed worden, zodat zij deze algemeen gemaakte kosten niet (nog eens, zelfs gedeeltelijk) kan verhalen op Van Besien & C°.

Autodesk Inc. laat tevens gelden dat :

- de gevorderde schadevergoeding beoogt te vermijden dat een gunstig klimaat wordt gecreëerd voor inbreukmakers;
er een gebruik is in de softwaresector om de schadevergoeding voor een inbreuk op computersoftware te begroten op 200% van de waarde van de software waarop inbreuk werd gepleegd; Autodesk Inc. verwijst naar 72 dadingen die zij gesloten heeft binnen een tijdspanne van 18

maanden, naar aanleiding van door haar gelegde beslagen inzake namaak.

De dadingen die gesloten werden door Autodesk Inc. bewijzen geen "gebruik in de sector" dat een grotere schadevergoeding rechtvaardigt dan deze die door de eerste rechter werd toegekend.

Deze schadevergoeding is geenszins van aard om een gunstig klimaat te creëren voor inbreukmakers op computersoftware.

De andere argumenten dan deze die hiervoor besproken werden, die door Autodesk Inc. worden aangevoerd (cfr. randnummer 58 van haar conclusie) zijn hetzij niet vaststaand (de beweerdde Europese benadering van de schadebegroting conform het principe van de "double damage"), hetzij niet overtuigend (de "passende vergoeding" waarvan sprake in artikel 13.1 van de Handhavingsrichtlijn impliceert niet noodzakelijkerwijze een schadevergoeding die het dubbele bedraagt van de vergoeding voor een softwarelicentie), hetzij niet van aard om het hof anders te doen oordelen.

De door Autodesk Inc. gevorderde "regularisatie"

23. Door de eerste rechter werd terecht geoordeeld dat de gevorderde regularisatie niet kan worden toegelaten. Autodesk Inc. toont immers niet aan dat deze regularisatie strekt tot vergoeding van door haar effectief geleden schade. Minstens maakt de gevorderde regularisatie van 5.400 euro voor 1 x het programma "506" dubbel gebruik uit met de schadevergoeding waartoe Van Besien & Co wordt veroordeeld.

De gevorderde verwijdering van de inbreukmakende software en het verbod opleggen van een verbod om software te gebruiken of te reproduceren

24. Autodesk Inc. vordert dat de tweede installatie van de programma's "305" en "506" zouden worden verwijderd en vernietigd. Deze vordering is ongegrond, aangezien een tweede installatie principieel is toegelaten (cfr. supra).

Van Besien stellen daarenboven dat de tweede installatie van licenties "305" en "506" van de respectieve PC's werd gehaald en de gebruikers erop werd gewezen dat zij slechts gebruik kunnen maken van hun eigen licentie.

Er is zodoende geen aanleiding om een deurwaarder aan te stellen of een deskundige, noch een veroordeling of verbod uit te spreken op straffe van een dwangsom.

Voor zoveel als nodig oordeelt het hof dat uit de verwijdering door Van Besien van de tweede installatie van licenties "305" en "506" van de respectieve PC's en het feit dat zij de gebruikers erop gewezen hebben dat zij slechts gebruik kunnen maken van hun eigen licentie, geen schuldbekenenis of incoherentie in hoofde van Van Besien kan afgeleid worden. Van Besien heeft immers niet meer potentiële gebruikers zijn. licenties nodig dan er

Het incidenteel beroep van Van Besien & C°

25. Uit hetgeen hiervoor overwogen en beslist werd, volgt dat het incidenteel beroep van Van Besien ongegrond is.

Wat de voor de eerste rechter door Van Besien gevorderde schadevergoeding wegens tergend en roekeloze vordering betreft, stelt het hof vast dat de eerste rechter terecht de vordering van Autodesk Inc. ten overstaan van Van Besien & C° gedeeltelijk gegrond verklaard heeft, zodat er geen sprake was van een tergende of roekeloze vordering.

De nieuw vordering van Van Besien : schadevergoeding wegens tergend en roekeloos hoger beroep

26. Een hoger beroep is tergend of roekeloos wanneer de appellant zijn recht van beroep uitoefent ofwel met de opzet om te schaden, ofwel op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening van dat recht door een bedachtzaam en zorgvuldig persoon te buiten gaat. Schuldige lichtzinnigheid volstaat.

In casu staat niet vast dat appellante gehandeld heeft met het opzet om te schaden of met een schuldige lichtzinnigheid op grond van een kennelijke fout in de beoordeling van de kansen op welslagen van haar hoger beroep, welke fout niet zou zijn begaan door een normaal bedachtzaam en voorzichtig rechtzoekende, die in dezelfde situatie verkeert.

De kosten van de procedure voor de eerste rechter

27. De eerste rechter heeft terecht één derde van de kosten (zoals door haar begroot) ten laste gelegd van Autodesk. Immers, de vordering van Autodesk BV werd volledig ongegrond verklaard en de vordering van Autodesk Inc. werd volledig ongegrond verklaard ten overstaan van de heer Van Besien en slechts gedeeltelijk gegrond verklaard ten overstaan

van Van Besien & C°.

De kosten van de beroepsprocedure

28. Aangezien het hoger beroep van appellanten volledig ongegrond is, doch het incidenteel beroep van Van Besien en hun nieuwe vordering eveneens ongegrond is, dienen partijen elk in te staan voor hun eigen kosten.

29. De andere argumenten van partijen dan deze die hiervoor door het hof besproken werden, zijn niet pertinent of minstens niet van aard om het hof anders te doen oordelen. De kritiek die door Autodesk Inc. geuit wordt op het deskundig verslag van de heer Golvers is ongegrond.

OM DEZE REDENEN :

HET HOF, recht doende na tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep van appellanten, het incidenteel beroep en de nieuwe vordering van geïntimeerden ontvankelijk, doch ongegrond;

Veroordeelt de partijen elk in hun eigen kosten van de beroepsprocedure;

Aldus gevonnist en uitgesproken ter openbare terechtzitting van de burgerlijke **achtste kamer** van het hof van beroep te Brussel, op **11.6.2013** waar aanwezig waren en zitting hielden :

B. LYBEER,
C. VAN SANTVLIET,
E. HERREGODTS,
K. BATSELIER,

Raadsheer dd. Voorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Griffier.

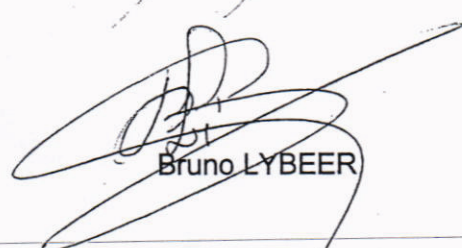
Kaatje BATSELIER

Els HERREGODTS

Catharina VAN SANTVLIET

Bruno LYBEER

Voor eensluidend afschrift
de griffier

A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'E' followed by a flourish.

HELPERS EMMY